

Փոքնը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի:
Տարեկան բաժանորդագրին է երկու և կես
արծաթ Մեճիտ կանխիկ վճարելի, քի՛ մայրաքա-
ղաքիս և իւր արուարձանաց և քի՛ գաւառաց
համար:
Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի:
Տեղական և գաւառական բոլորատարեւմտ
ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:
Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի մասնա-
ւորապէս Պանճի-Վարու ջրավաճառ և գրավա-
ճառ Պողոս և Յակոբ աղայից խանութները:

Ծանուցման տողը 3 դուրու է մէկ անգամի
համար: Աւելի աման կըլլայ աւելի անգամներու
համար:
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է զիր
ուղղելի առ Տեղեկ-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պոլիս
Պալլոգ-բազար Նափի-Հան խալի յարկ քի. 16:
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafé-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

ՊՈՒՆՉ 2106

ՈՒՐԲԱԹ

4888 ՅՈՒԼԻՍ 8

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

Պարբերական Ընթերցելի: - Ամեն
Տ. Յարութիւն Ս. Հօրի պատրիար-
քութիւն Ս. Աթոռոյն Երուսաղի-
մայ ընտրութեան վաւերացման
կայսերական հրամանն ելնելէն
ետը, Ազգին խորհող մասին մէջ
մտածութեան կարեւոր առարկայ
եղաւ թէ ո՞վ է Թուրքիոյ Հայոց
պատրիարքութեան արժանաւո-
րագոյն ընտրելի եպիսկոպոսն կամ
Արքեպիսկոպոսն. և վարանմունք
սկսան, որովհետեւ թէպէտ դառն
բայց ճշմարտութիւն է խոստովա-
նել թէ դժբաղդաբար ստուար չէ
աղանաւոր ընտրելաց թիւը:
Մեք ևս, իբրեւ հրապարակագիր,
պարտաւոր լինելով ո՞չ միայն խոր-
հել այլ և մեր խորհրդոց արդիւն-
քը իբրեւ կարծիք հանել ի հրա-
պարակ: - առաջի աչաց ու մտաց
և առաջի խղճի բերելը, մէկ կող-
մանէ՝ եպիսկոպոսաց և արքեպիս-
կոպոսաց անձնական ու ազգային
կենաց ու հանդամանաց վերայ
մեր ունեցած բազմաժամանակեայ
ծանօթութիւններն, և միւս կող-
մանէ՝ մեր սիրելի Ազգին վիճակը,
պէտքերն ու կարոտութիւնն և
մեր սրբազան ու նուիրական եկե-
ղեցւոյն պատեալ պաշարեալ դիր-
քը, խղճի դատաստանաւ՝ որ ար-
դարագոյն է, խղճի ձայնիւ՝ որ
հզօրագոյն է քան դամեանայն ձայն
և հրաւէր ու հրապոյր, արժանա-
ւորագոյն դասնք Պրուսայի Ա.
ռաջնորդ Տ. Բարթոլոմէոս Ս.
Արքեպիսկոպոսն, և որոշեցինք՝
արձակ համարձակ առաջարկել
Թուրքիոյ Հայոց ներկայացուցիչն
եղող երեսփոխան Տեառց, և խընդ-
րել որ՝ մինչև ցօր ընտրութեան,
լաւ հետադոտեն՝ հեռի լինելով
ամէն նկատմանքէ ու աշտու-
թենէ, և միայն նախանձանդիւր
լինելով՝ ազգային և եկեղեցական
պատուոյ ու շահուց, որպէս նուի-
րական պարտ է իւրաքանչիւր ե-
րեսփոխանի: Այսպիսի իմն հետա-
սողութեամբ և եթ կարելի պիտի
լինի եղբակցայնել թէ Տ. Բար-
թոլոմէոս Արքեպիսկոպոսն է
արդ արժանաւորագոյն ընտրելի:
որովհետեւ երկարժամանակեայ
պաշտօնավարութեամբ փորձէ
փորձանքէ անցած ծեծուած է.
որովհետեւ եկեղեցւոյ և Ազգին շա-
հուց ու պատուոյն պաշտպան ու
նախանձանդիւր կանգնած է ան-
դըր քան զկարելին. որովհետեւ
գիտէ տիրող պետութեան լեզուն,
որովհետեւ գիտէ թէ որպէս պարտ
և պատշաճ է վարուիլ Ազգին հետ,
և որպէս՝ կառավարութեան հետ:
Չմը տարակուսիր բնաւ որ Ազ-
գին և եկեղեցւոյն օգուտը ճշը-
մարտեւ սիրող ամէն երեսփոխան
եթէ հաճի հետադոտելու ուշի ու
շուի ու խնամով, և հաճի աչքէ
անցնելով մեր այս տողերը նկա-
տել իբրեւ արդիւնք բաղմամբ:

մանակեայ փորձոյ և ծանօթու-
թեանց, քուէն պիտի տայ Տ. Բար-
թոլոմէոս Ս. Արքեպիսկոպոսն
համար, և չպիտի զղջայ: Դժ-
ուարին չէ Տ. Բարթոլոմէոս
Արքեպիսկոպոսն ի կշիռ բաղդա-
տութեան դնել այլոց հետ, և
ցուցնել առաւելութիւնները:
Բայց առ այժմ այդ բաղդատու-
թեան պէտք չեմք տեսնել: Եւ
եկեղեցական Հարք, Արքե-
պիսկոպոսներ, եպիսկոպոսներ,
Մայրաքոյն Վարդապետք, Աւա-
ղեբեցուք, որ երկուշաբթի ի
Համագումար ժողով բաղմալ է-
ին, Տ. Բարթոլոմէոս Արքեպիս-
կոպոսն է իմն: Եւ արժանաւորա-
գոյն լինելն հաստատուցին դադու-
նի քուէարկութեամբ, և ստուա-
րաթիւ քուէիւր ի գլուխ պատրի-
արքական ընտրելաց ցանկին
բարձրացուցին, որպէս կերելի ի
շարս ազգային լրոց: Կը յուսամք
որ Բաղդապեան ժողովն եւս՝ որ
առաջիկայ երկուշաբթի Ազգային
ժողովոյ Մայր Պիւսանի հետ խոր-
հողականցութեամբ վերջնական
կերպիւ պիտի պատրաստէ պատ-
րիարքական հինգ ընտրելաց ցու-
ցակն, և բաղդապեան արժանա-
ւորագոյն քան դայլը դատելով
Տ. Բարթոլոմէոս Արքեպիսկոպո-
սը, պիտի նախագասէ դնաւ, և
իւր մտածութեանց ու շրջահայե-
ցութեան վերայ լուսաւոր դա-
ւափարներ պիտի մատուցանէ ե-
րեսփոխան Տեառց, որ առաջիկայ
կամ միւս շաբթու պիտի հրաւիր-
ուին պատրիարքական ընտրու-
թեան համար: Այսպիսի ընտրու-
թեամբ և եթ կրնան դոճացնել
թէ՛ Ազգին խորհող և հեռաւոր
ու շրջահայեաց մասն և թէ՛ կայ-
սերական կառավարութիւնը: Կը
բաղձամք յօգուտ Ազգին, որ ե-
րեսփոխան Տեառց մէկ մասն յան-
գէտս կամ գիտութեամբ վերաբե-
րով տեղի չտան դժգոհութեանց
և տեղի չտան հրապարակային
քննադատութեանց՝ ի վերայ այս
կամ այն եպիսկոպոսի, հաստատե-
լու համար թէ Տ. Բարթոլոմէոս
Արքեպիսկոպոսն է արդ արժանա-
ւորագոյն ընտրելի՝ իւր օգտակար
առաւելութեամբ:

և ցարդ ծառայած է գոհացու-
ցիչ ու արդիւնաւոր կերպիւ: Այս-
պէս վարուելով երեսփոխան
Տեառք՝ իրենց խնամտութիւնն ու-
ազգասիրութիւնն ի հանդէս պի-
տի բերեն. եթէ ուրիշ ձայներու,
ուրիշ վայելքու կարեւորութիւն
տրուի, վերայնքը մեծ պիտի լի-
նի և՛ ազգապիտան և՛ ամօթալի:
Կըսուի Հանգիստ խանութք հը-
րատարակի սկսաւ Արքեպիսկո-
պոսներէ, ծայրագոյն Վարդա-
պետներէ և Աւագ քահանաներէ
բաղկացեալ բաղմանքամ Թանձ-
նաժողովոյ մը վարչութեան ներ-
քեւ և յանուն կրօնական կեդրո-
նական իշխանութեան ամենայն
Հայոց Թուրքիոյ, նախ դիտելինք
թէ զգուշանալ պարտ է զի մի-
գուցէ այդ յանձնաժողովոյ ան-
դամոյ մին կամ միւսն սանձա-
ձակ վարուելով՝ փոխանակ յօնք
չլինելու աչք հանէ, և անպատ-
ուութիւն բերէ բովանդակ եկեղե-
ցականութեան. ապա դիտելինք
թէ իւրաքանչիւր թերթին գինը
փոխանակ 20 ի 10 փարայի կըր-
նայ տրուի, եթէ յանձնաժողո-
վին այս կամ այն անդամն անձ-
նական շահ հանելու գիտաւորու-
թիւն չունի, կամ եթէ այսպիսի շա-
հաբաւութեանց թոյլտուութիւն
չպիտի լինի: Այս գիտողութիւն
ներն ըրինք, նկատելով որ վար-
չական յանձնաժողովին մէջ կան
այնպիսիք, յորոց զգուշանալով
զգուշանալ անհրաժեշտ պարտ է,
վստի չէ թէ մի անգամ փորձ-
եալ են, այլ բաղմոյս, և եթէ
փորձեալ կրկին փորձել խնա-
տութիւն չէ, ուրեմն ինչ է բաղ-
մոյս փորձեալն ի գործակցութիւն
առնուլ և հաբաւ ու կարեւորու-
թիւն ընծայել նմա: - Այսու ա-
մենայնիւ, մեր բնաւ չէինք փա-
փաքել որ մեր գիտողութիւնը ար-
դարանան, և կրօնական ժողովն
հարկադրի ազգային բովանդակ
լրագրութեան միջոցաւ յայտա-
բարել թէ՛ «Նիկիոյ թերթին Հա-
յաստանեայց եկեղեցւոյ» վեր-
նագրով Տ. Մինասեան Վահան
վարդապետի խմբագրած յօդուա-
ծի մէջ Նիկիոյ Տիեզերական Ժո-
ղովոյն և Հաւատոյ Հանգանակի
և Ս. Լուսաւորչի նկատմամբ ինչ
որ գրուած է, անընդունելի է
իբրեւ հակառակ դաւանութեան
Հայաստանեայց առաքելական Ս.
եկեղեցւոյ, և թէ՛ առ այս պէտք
եղած աղբարարութիւնն ըրած է
յօդուածագրին և յուզողութիւն
հրաւիրած է: - Կրօնական ժողո-
վոյ այս պաշտօնական յայտարա-
րութիւնն անցեալ շաբթու մեք
ևս հրատարակեցինք բայց մեծու-
ցաւով. որովհետեւ գիտեմք թէ
նրապի անհաճոյ ազգեցութիւն
կրնէ մեր միամիտ ազգայնոց վե-
րայ մանաւանդ ի դաւառս, յորս

բաղում ուրեք վերջին ժամանակ-
ներս կրօնական օտար թերթեր և
օտար քարոզիչներ տարածեալ են
և ամենայն հնարիւր և ամենայն
աշարժութեամբ կը ջնան դայ-
թակցեցնել մեր միամիտ ազգա-
յիններն ընդդէմ Հայաստանեայց
եկեղեցւոյ և ընդդէմ Հայ եկե-
ղեցականաց, Հայաստանեայց ե-
կեղեցւոյ դէմ յանուն կրօնական
վարչութեան Հայաստանեայց յօդ-
ուած գրել ժողովոյ վարդապե-
տին համար ուղղութեան հրաւէր
միայն կարգալ շատ քիչ է. պէտք
է բոլորովին ի բաց հանել դնա
Խօսնակի հրատարակութեան ու
վարչութեան գործէն. մանաւանդ
այդ վարդապետին համար, որոյ
վարքն ու բարքն հրապարակա-
գոյթ եղած է բաւական, և նո-
րա վերայ արդէն շատ մեծ է
դայթակցութիւնն: Այս առթիւ
յատկապէս կրօնական ժողովոյ
ուշադրութիւնը կը լսնդեմք մեր
նախորդ և նախկին թերթերու
գլուխը գտնուող խմբագրական
գիտողութեանց վերայ, փափա-
քելով որ դարձեալ և աւելի՛ մե-
կին ու անորոշ գրելու անհաճոյ
հարկին մէջ չգտնուիմք:
(Թղթակցութիւն Փոնչի)
Պրուս. 27 Յուլի 1888: - Ռու-
սիոյ կայսրը մօտեցաւ իւր ասիա-
կան քաղաքները այցելելու նպա-
տակ ունենալով՝ Պաթմա ալ պի-
տի գայ. այս պատճառաւ տե-
ղական ոստիկանութիւնը անցա-
գիր չունեցող կասկածելի անձերը
այժմէն սկսած է արտաքսել: Տեղ-
ւոյս պատուաւոր վաճառականնե-
րը 4000 ռուպլի հաւաքելով շրեղ
հացիկերոյ մը պատրաստած են
'ի պատիւ Ջարին: - Չինուորական
պաշտօնէութիւնը օր ըստ օրէ նո-
րանոր ամրութիւններ կառուցա-
նելու համար մեծ ջանք կընէ, և
ցարդ հինգ միլիոն ռուպլիէն ա-
ւելի ծախք եղած է ասոնց հա-
մար, և բոլոր ամրութեանց հրա-
մանատար կարգեցաւ զօրավար
Դօլաթեֆիին: - 200 հրէայք վեր-
ջերս Պաթմա մէջ վտարեցան, բայց
զարմանալի է որ սոցա մեծագոյն
մասը Տրապիզոնի Յոյն մետրապոլ-
տէն իրենց քրիստոնէութիւն ըն-
դունած ըլլալն վաւերացնող կեղծ
վկայագրիներ ի ձեռին կրկին քա-
ղաքն վերադարձած են և իրենց
նախկին գործերով կը զբաղին: Տե-
ղական պաշտօնեայնեքն վեց ան-
ձինք կաշառակերութեան ամբաս-
տանութեամբ բանտարկեալ են և
դատաստանին տեսնուելու վրայ
է-Տեղւոյս հեռագրատան պաշ-
տօնեայնեքն Տիարաքիլիքի ձէ-
րահան անուն աղին անձը մօ-
տեցաւ կարդեցաւ գլխաւոր պաշ-
տօնային ի տրիտուր իւր բարեւոյ
ծառայութեանց: Սիրով կը շնոր-
հաւորենք զինքն:
Հըսուի Բիւրճեան

Արդիւն. 21 Յուլի 1888: - Ազ-
գային Միացեալ ընկերութեանց
ազգայնէ գործերն արդէն աշ-
խարհածանօթ լինելով՝ հռչակի
և գովասանաց պէտք չունին բը-
նաւ. ուստի և մենք չենք դար-
ներբողել արդէն ինքնին ներբող-
եալ և հրապարակեալ գործ մը:
միայն իբր երախտագիտական
պարտ կուգամք յայտնել հրա-
պարակաւ մեր շնորհակալիքը յիշ-
եալ ազգասէր ընկերութեան բա-
րեջան Տնօրէն խորհրդոյ, այն շը-
նորհին համար՝ որով հաճեցաւ մեր
նախանձեղութեան մէջ խրախու-
սել զմեզ՝ շնորհելով Բարձրահայ-
եաց Ս. Աստուածածնայ վանուցս
նորահաստատ և աղբարիկ վար-
ժարանին հարկ եղած կարեւոր
դասագրեանքը երկար ժամանակէ
ի վեր փափաքուած սոյն նորըն-
ծայ վարժարանս՝ առանց յուսա-
հատելու վանուց ներկայ անձուկ
վիճակէն և ներքին ու արտաքին
բազմադիմի խոչընդոտներէն՝ ան-
վճատ պիտի շարունակէ իւր ըն-
թացք, որոյ աշակերտաց թիւ և
ուսմանք ծրագրել թէ և առ այ-
ժմ՝ սահմանափակ՝ բայց յոյս
մեծ ունենք յԱստուած՝ հետզհետէ
աւելի ընդարձակ և աւելի բար-
ւոր վիճակի վերածնել թէ՛ զմին
և թէ՛ զմիւսն ողորմութեամբ Աս-
տուծոյ և աշակցութեամբ ազ-
գասէր աղբարից մանաւանդ Մի-
սեր նախանձեղութեան մէջ ար-
դարաւ ցոյց տրուած սոյն խրա-
խոյրը կը քաջալերէ զմեզ յուսալ
և ապագային մէջ աւելի մեծ և
աւելի կարեւոր աշակցութիւն, ու
րոյ համար կանխաւ կը նուիրեմք
մեր շնորհակալիքը:
Վանահայր
Բաքը. Հանայ
Յուլի, Կարգաւոր Փոնչեան

Ս.ՉԱՍՏԻՆ ԼՈՒՐԻՐ
Երուսաղեմայ Պատրիարք Ա.
մեն. Տ. Յարութիւն Ս. Հայոցն
ստիպուած է երկու ամսոյ չափ
ժամանակ մնալ մայրաքաղաքս,
Երուսաղեմայ վերաբերեալ ինչ
ինչ խնդրոց կարգադրութեան և
մանաւանդ ի դաւառս ի նպատ-
պարտուց Աթոռոյն հանգանակ-
եալ դրամն ստանալու համար:
— Կը լսեմք թէ Խօսնակ հան-
գիսի վարչութեան անդամոց ու
մանք հրաժարել են, և ոմանք
կը դանդաղան թէ Վահան վար-
դապետ գրեթէ իւրացուցած է
թերթն, և դրամ և այլ ինչ ըստ
հաճոյս կը գործածէ, մինչդեռ
յատուկ դանձապետ կարգեալ է:
Կրօնական ժողովը լսելով այս վի-
ճակն՝ որուն ենթարկեալ է յիշ-
եալ Հանդէսը շատ քիչ ժամա-
նակ մէջ, որպէս դժբաղդաբար
կը գուշակէինք, - յանձնաժողով

քիլէի նախնական վարժարանի տը-
նորէն Շիւքրի էֆէնտիի, ներքին
գործոց նախարարութեան թըղ-
թակցութեանց դիւանի քարտու-
ղարներէն Մուսթաֆա Ֆադլը է-
ֆէնտիի որ սովորեց յանձնաժո-
ղովոյ քարտուղարութեան պաշ-
տօնը վարած է, վաճառական Համ-
բարձու էֆէնտիի որ էնկիւրիի
սովորեց արմատիք հայթայթած է,
Պոլսոյ վաճառականներէն թէլլի
օղլու Սիմէոն էֆ. ի, որ մարդասի-
րաբար յետաճագած է սովորեց հայ-
թայթած արմատեց արժէքին դան-
ձումը, Կեսարիոյ վաճառականներ-
րէն թէլլի օղլու Թոթորի էֆէն-
տիի, Պոլսոյի նահանգին նոտար
Խամայիլ Բէմալ պէյի, Գոսովայի
վարչական ժողովոյ առաջին քար-
տուղար Ֆէրիտ պէյի և Համիտ
(Գոնիա) դաւաճող վարչական ժո-
ղովոյ նախորդ անդամ Սպարթա-
լը Հաճի Թոթորի էֆէնտիի - Սա-
լիսէի աստիճան՝ Մալիյէի ընդհա-
նուր հաշուակալութեան քարտու-
ղարներէն Մուսթաֆէր պէյի որ
սովորեց յանձնաժողովոյ հաշուա-
կան գործողութիւնները կատա-
րած է, Մալիյէի արկղակալներէն
Թահսին էֆէնտիի որ նոյն յանձ-
նաժողովոյ արկղակալի պաշտօնը
կատարած է, Գոնիայի վերաքննիչ
ատենի անդամ Ալի պէյի, նա-
հանգին հաշուակալութեան դի-
ւանի քարտուղարներէն Րիզա պէ-
յի և հեռագրատան ու թղթա-
տարատան արտաքին հաղորդակ-
ցութեանց պաշտօնեայ Խալաֆիմ
պէյի, Նեվշէհլիի վաճառական-
ներէն Գոթթաքի էֆէնտիի, Այ-
տընի նահանգին Սէրայքէօյ դա-
ւառակին Գալիպադամ Նալիմ պէյի
- Երրորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Բ.
զորաբաժնի հրամանատար Րիզա
փաշայի - Երկրորդ աստիճանի Մէ-
ճիսիյէ՝ Թաշգըլա զորանոցի գըն-
դապետ Թէվֆիկ պէյի և Ֆէրիկ
Հիւսէին Կըլասի փաշայի որ այժմ
Ալքրիսանուպօլիս կը գտնուի - Եւ
մէնի նահանգին Մէքթուպճի ան-
ուանեցաւ նոյն նահանգի թղթակ-
ցութեանց դիւանի նախորդ քար-
տուղար Շիւքրի պէյի - Սուրիական
Տրիպոլիոյ նախնական դատարա-
նի պատժական ճիւղին նախագահ
անուանեցաւ Լադըլլէի նախնա-
կան դատարանի պատժական ճիւ-
ղին նախագահ Նուրի էֆէնտի -
Պէլքայի նախնական դատարանի
պատժական ճիւղին նախագահ
անուանեցաւ Սուրիական Տրի-
պոլիոյ նախնական դատարանի
պատժական ճիւղին նախագահ
Արիֆ էֆէնտի - Լադըլլէի նախ-
նական դատարանի պատժական
ճիւղին նախագահ անուանեցաւ
Պէլքայի նախնական դատարանի
պատժական ճիւղին նախագահ է-
սիր էֆէնտի - Սանիյէի երկրորդ
աստիճան՝ Մուսուլի Մէքթուպճի
Շաքիր էֆէնտիի - Բապիայի աս-
տիճան՝ Հայֆայի (Սուրիա) մաք-
սային պաշտօնեայ Րէմլի էֆէն-
տիի - Երկրորդ աստիճանի Մէ-
ճիսիյէ՝ արտաքին թղթակցու-
թեանց քարտուղար Նուրի է-
ֆէնտիի - Երկրորդ աստիճանի
Մէքթուպճի Կիւմիւլ-Սուրի հիւան-
դանոցին բժիշկներէն զնդապետ
Թոթորի պէյի, արտաքին թղթակ-
ցութեանց դիւանի ասորէն Մէհ-
մետ պէյի և Ֆորթուկալի ընդհա-
նուր հիւպատոս Պ. տը Վալսի -
Զորորդ աստիճանի Մէքթուպճի

արքունի Փողերանոցի պաշտօնեայ-
ներէն Մուսթաֆա Ֆադլը է-
ֆէնտիի -
Կայսերական հրամանաւ, Ել-
մտեց պաշտօնատունը 1 1/2 միլիոն
ոսկի փոխ կառնու, ձկնարանի և
մետաքսի տրոց տարեկան հասու-
թիւն յաւելեալ մասին՝ 80000 ոսկ-
ւոյ դանձումն Հանրային Պար-
տուց վարչութեան թողովը և այդ
գումարին վերայ յաւելեալ նաև
տէրութեան տարեկան ընդհանուր
հասոյթէն 40000 ոսկի - Պատշաճ
գնով մը արժէթուղթք չըլարե-
լութեան պիտի հանուին, և սո-
ցա տոկոսին ու գլխավճարին հա-
տուցումն ապահովեալ է՝ յիշեալ
վարչութեանէն -
Կառավարութիւնն որոշած
է կեդրոնական և դաւառական
պաշտօնատանց ամսաթոշակաց
ընդհանուր գումարին 100 ին հին-
գը զեղչել -
Կայսերական հրամանաւ 20
տարի եւս երկարեցաւ Շիրքէթի
Խալիլի շոքենաւուց բնկերու-
թեան պայմանաժամն, թէու-
թեամբ որ երթեկեկութեան դի-
ները զեղչէ և քանի մը արագըն-
թաց շոքենաւներ զնէ -
Կայսերական հրամանաւ
բողոքովին արգելուեցաւ՝ դաւա-
ռաց վերայ հեղինակներ տալ -
Արքունի սառնարանի տնօ-
րէնին ամսաթոշակն 3000 էն մին-
չեւ 600 զորոշ զեղչուեր է -
Քիւլիւ-Էն-Էմէճէի դաւա-
ռակն մայրաքաղաքի չորս դա-
ւառակաց վարչութեանէն զատուե-
լով՝ Պոլսոյ քաղաքապետութեան
կրաւստութեան ենթարկեցաւ -
Գաղղիոյ հանրապետութիւ-
նը ի Բերա գաղղիական հիւան-
դանոց մը կառուցանելու համար
400 հազար ֆրանկ որոշած ինե-
լով, Օգոստ. Սուլթանն ընդար-
ձակ դետին մը ընծայեց այդ հաս-
տատութեան համար -
Գաղղիոյ Յուլիս 2/11 թ աղ-
գային տօնը մայրաքաղաքի գաղ-
ղիական դեսպանատունն ու վա-
ճառականը և սեղանաւորը ալ
ամենայն եռանդեամբ կատարե-
ցին - Դեսպանատունն, գաղղիա-
կան վաճառատունը և բնակա-
րանք դրօշակօք դարդարուեցան
և գիշերը լուսավառութիւն եղաւ -
Դեսպանը շքեղ հացկերոյթ մը
տուաւ, և ընդունեց գաղղիացի
երեսերեց շնորհաւորութիւնները -
Պալատին յատկապէս բարձրաս-
տիճան պաշտօնատարը ի շնորհա-
ւորութիւն զնացին առ դեսպանն,
և օսմանեան պահակ շոքենաւն
զարդարուելով թնդանօթիւք շը-
նորհաւորեց -
Իզմիլէն 3-է ժամու ճա-
նապարհ հեռի Հիւսէյին պէյի
ազարակը խուժելով աւազակաց
խումբ մը, նորա մէկ ազգականն
որ հիւր է եղեր անդ, յաղիտա-
կեր լեռը տարեր են -
Սյա տարի Եգիպտոսի մէջ
ալ սովորականէն աւելի շերմու-
թիւն կայ ամառանդ գիշերները -
Ի Գահիբէ տալարանի մը մէջ աշ-
խատող երկու գրաչարք և 60 ի
չափ եւրոպացիք յանկարծամահ
եղեր են -
Այս քանի դաւառական լրա-
գիրը ծանուցած է թէ մահմետա-
կան մանկամարդ աղջիկ մը՝ չկը-
նալով հանդուրժել հօրը տմարդի

բնաւորութեան, անձնասպան ե-
ղեր է -
Ի Հայտար-փաշայ, երկու
հրէայ կանայք, հարսն և կեսուր,
փողոցին մէջ կռուի բռնուելով՝
կեսուրն հարսին թեւերը խածեր,
և բաւական ծանր վիրաւորե-
ր է - Ոստիկանք հասեր բաժներ են
այս համեստ կիներն իրարմէ -
Մայրաքաղաքի գերմանա-
կան դեսպանն՝ որ բացակայ էր,
երկուշաբթի վերադարձաւ, և Պ.
Պիւշ՝ որ ի բացակայութեան նորին
կը փոխանորդէր, երեքշաբթի ու-
ղեւորեցաւ ի Սթոքհոլմ, ուր դես-
պանութեան պաշտօն պիտի վարէ -
Միսիստի Րէֆիլի վարչու-
թիւնը Բ. Դրան ծանուցած ինե-
լով թէ այս տարի դարձեալ ա-
ռանց արտօնագրի ծխախոտ մը-
շակուած է այլ և այլ տեղեր, ե-
ւրաքանչեւ հրամանաւ հեռա-
գրեցաւ առ դաւառական իշխա-
նութիւն, որպէս զի վարչական
ժողովոց միջոցաւ պատրաստել տան
այդպիսի ծխախոտից ցուցակն, և
ապա ձեռնարկին ջնջել զայն -
Հոռոյ Պապը Պիոս Թ.
պատուանշանն ընծայեց Այտընի
նահանգին արտաքին յարաբերու-
թեանց տնօրէն Արմենակ էֆէն-
տիի -
Երկուշաբթի Նիկովիդիոյ
հայկական թաղին մէջ հրդեհ պա-
տահելով՝ և տուն այրեցան -
Երկու շաբաթէ հետէ մայ-
րաքաղաքի մէջ տիրող հրատապ
շերմութիւնը Փոքր Ասիոյ այլ և
այլ քաղաքաց մէջ եւս տեղի ու-
նեցած և բազում վնաս պատճա-
ռած է - Մանիսայի աւազուտ դաշ-
տին մէջ երկու մարդ և մէկ տը-
ղայ մեռեր են - Ուրեք ուրեք ա-
նասուններ սատկեր են և բան-
ջարանոցք ու պղէք չորցեր են -
Իլիսաւորաբար ֆրանսեր են Պալ-
ճը-Օվայի, Վուրայի, Կիւլ-Օվա-
սիի և Պուճայի դաշտօրէք - Անդ-
րիանուպոլսոյ մէջ եւս մարդ մը
մեռեր է արեգական ճառագայ-
թից սաստկութիւնէն - Պէյլիւք-
Չէքմէճէի մէջ մեռելոց թիւը չոր-
սի կը հասնի եղեր - Լարիսայի մէջ
ալ այն աստիճան սաստիկ ջեր-
մութիւն կայ որ 40 հօդի մեռեր
են -
Բ. Դրան քարտուղարներէն
Շիւքրի պէյ անցեալ ուրբաթ օր
ի Ռումէլի-Հիսար իւր վզէն քար
մը կապելով ինքզինքը ծով նետեց -
Քիչ յետոյ դիակը գտնուեցաւ և
բժշկական քննութեան ենթարկ-
ուելէ յետոյ թաղուեցաւ - Անձ-
նասպանութեան տեղի տուող
պատճառը տակաւին յայտնի չէ -
Քարբէրդի պաշտօնական
թերթը կը պատմէ թէ Օվաճըլը
Սիւլօ պէյ անուն աւազակապետն
որ Ալիսայ, Արաբիկի և Չափա-
ժագի ժողովուրդը կը կեղեքէր և
տեղական կառավարութեան կող-
մէ կը հալածուէր, իւր հօրեղբօր-
որդւոյն ձեռամբ սպանուեր է -
Կարնոյ պաշտօնական թեր-
թը կը ծանուցանէ թէ դաւառին
դատական ժողովը քննելէ յետոյ
Թորթումի դատարանին պաշտօ-
նէից ապօրէն ընթացեց դէմ ե-
րած բողոքներն, այդ պաշտօնէից
փոփոխումն որոշեց -
Չմիւսնիոյ լրագիրը կը պատ-
մեն թէ Չէշմէի ոստիկանութիւնը
մարդ մը ձերբակալեւ է որոյ հար-
ցաքննութիւնն յոյժ հետաքրքրա-
շարժ պիտի լինի և զարմանալի

յայտնութիւններ երևան պիտի
բերէ - Այդ մարդն որ ծանցուած
է իւլէֆթէմիոս Ջուճա անուամբ,
իւր տունը ճամբարի գինարանի մը
փոխարկած էր - Վառօղի տակառ-
ներ, ուժանակի տուփեր, դա-
շոյներ, ատրճանակներ, ռէվոլ-
վէրներ և եօթանասուն հատ Մալ-
դէրի հրացանք կարգաւ շարուած
էին անդ - Ջուճա ձերբակալման
ատեն առաջարկեւ է ոստիկանա-
պետին՝ անմիջապէս երեսուն ոս-
կի վճարել նմա որպէս զի ազատ
թողու զինքը, սակայն պաշտօն-
եայն մերժելով այս կաշառքը,
բանտ տարեր է -
Օգոստ. Սուլթանն Աթէն-
քի Օսմանեան դեսպանին հեռա-
գրէն տեղեկանալով թէ օդոց
սաստիկ տաքութեան պատճա-
ռաւ Յունաստանի մէջ մահեր պա-
տահած են, և նկատելով որ մէկ
քանի օրէ ի վեր Պոլսոյ մէջ եւս
սաստիկ տաք կայ, հրամայած է որ
ամեն միջոց ձեռք առնուելով հոգ
տարուի փողոցներու, բնակարան-
ներու ու խաներու մաքրութեան
և հանրային առողջութեան հա-
մար, և արգելուի հանրային վայ-
րաց մէջ տհաճ ու փոսած պողոց
առողջութեան ֆրանսոյ այլ ուտե-
լիքներու վաճառումն -
Լրագիրս այսօր հրատարակե-
ցաւ վաղուան տօնի պատճառաւ -
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՄԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԲԱՆ
Կը ծանուցուի Հասարակու-
թեան թէ՛ կարող է երկաթուղ-
եաց յառաջիկայ վիճակահանու-
թեան բաղդատումներէն գնել Օս-
մանեան կայսերական Պանքայի
Ղալաթիոյ գրասենեկաց մէջ, ա-
մեն օր ժամ 10 էն մինչև 3 1/2
(Ը. Ե.) -
ԴՐԱՄԱԿԱՆ
Կ. Պոլիս 8 Յուլիս 1888
Օսմանեան Գոնսօլիտէ . . . 16- 5
Ռումէլի երկաթուղի. Յորանդ 42-25
Թրամուէյ . . . 1. 0. 490
Օսմանեան լիւրս 100 դրուշէն
Մէքթուպճի . . . 108- 8
Մէքթուպճի . . . 102-25
Հինգնոց . . . 103-15
Վեցնոց . . . 103-15
Ռուպլի թղթագրամ . . . 9-54
Ռուպլի արծաթ . . . 74-
Ռուսիոյ Բոլ . . . 90-25
Գաղղիական լիւրս . . . 88- 8
Անգղիական » . . . 111-16
Դրամից . . . 51-15
ՍՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
= Յրէտելիկ կայսեր ի դահ
բաղմելուն առթիւ ի Դերմանիս
ճաղած կուսակցական վիճարա-
նութեանց ատեն մեծ դայթակ-
ղութիւն պատճառած էր Տրէզ-
տէնի լրագրոյ մը յօդուածն, ո-
րոյ խորագրին էր Կանացի քաղա-
քականութիւն պէտք չէ, և որ,
ինչպէս անունէն ալ կերելի, Վիք-
թորիա Կոյսթուհոյն դէմ ուղղը-
ռած էր Արդ այս յօդուածն հրա-
տարակող խմբագիրն և Վիքթէմ
պէրկի ուրիշ խմբագիր մը որ ար-
տատպած էր զայն՝ բերդի մը մէջ
միտմեայ բանտարկութեան դա-
տապարտեցան,
= Ի Դահիբէ բնիկ Եգիպտացի
մը կայ հարկու քսան երեք տա-
րեկան, քաջաւորով և գործունէայ,
և իւր առօրեայ գործն ինք կը
վարէ - Անցեալ տարի հազիւ քսան
երկու տարեկան կին մը առեր է -
= Անգղիոյ կառավարութիւնը
նկատելով որ Ջուլուներուն յե-

ղափոխական շարժումը կընդար-
ձակի, Եգիպտոսէն ալ գուճը մը
զօրք Ջուլուստան գրիկը ստիպուեր
է - Կրտուի թէ՛ Հոլանտացի դադ-
թականք, որ գետին կուղեն ե-
ղեր և չեն կրցեր ստանալ, միացեր
են Ջուլուներուն հետ - Ջուլ-
լուք այժմ մեծաւ մասամբ եւրո-
պական զէնք կը գործածեն -
= Ռուսիոյ կայսեր եղբարք՝
Ալէքսիս և Բօլ մեծ դուքսերն ա-
ռաջիկայ Սեպտեմբերի մէջ երու-
սազմ երթալով՝ Ձիթենեաց լե-
րան վերայ իրենց մօր (Մարիա Ա-
լէքսանտրովնա կայսրուհի) ի յիշա-
տակ կառուցեալ մատարն բաց-
ման հանդէսը պիտի կատարեն -
Սոցա հետ պիտի գտնուի ռու-
սական Սինհօդին ընդհանուր դա-
տախաղն -
= Հոռոյ Պապն իւր նուիրա-
կաց միջոցաւ Հոռոմէական Տէրու-
թեանց մատուցեր է ծանուցագիր
մը՝ Հոռոյ մէջ Պապութեան վի-
ճակին եւս քան դեռ ծանրանա-
լուն վրայ - Իրտալական աշխար-
հական իշխանութեան կողմէ Հը-
ռոմայ գրաւման դէմ Պիոս Թի
բողոքները կրկնելէ յետոյ, կը
դանդատի Իտալիոյ Կառավարու-
թեան արդի ընթացքէն - Իտալիոյ
նախարարապետն յանուն Իտալ-
եան հայրենասիրութեան յայտա-
րարեց թէ Իտալական ազգն իւր
ոնիական իրաւունքներէ բան չը
կրնար զոհել Պապին, և մինչև
իսկ կարգ մը օրէնսդրական մի-
ջոցներ ձեռք առաւ զորս Պապն
իւր իրաւանց, առանձնաշնորհ-
մանց և իւր իշխանութեան դէմ
ծանր հարուածներ կը նկատէ -
Օրինակի համար, Կառավարու-
թիւնն յօրինեց Պատժական նոր
Օրինագիրք մը, և ծանր պատիժ-
ներ կը սահմանէ այն ամեն ան-
ձանց համար որք փորձեն վտան-
գել կամ խանգարել տէրութեան
երկնային ամբողջութիւնն, այսին-
քէն այն ամեն անձանց որք Պա-
պին աշխարհական իշխանութեան
վերահաստատման աշխատին, նոյն
իսկ լոկ խօսքով - Այս օրինագիրք-
ը պատիժներ կը սպառնայ նաև
այն քահանայից որք իրենց քա-
րոզներով և գրաւմաներով ժողո-
վուրդն յորդորեն օրէնքները չը
յարգելու, կամ պարսաւեն քա-
ղաքային իշխանութեանց արար-
քն, և որովհետեւ այս օրէնքներ
և այս իշխանութիւնը կը պատ-
կանին այն Կառավարութեան որ
Պապին ձեռքէն կորցած է զՀոռոմ,
Պատժական նոր Օրէնքին բերմամբ
պապական եկեղեցականք կը հար-
կադրին կամ քաղաքական իշ-
խանութեան հաւատարիմ մնալ
և կամ պապական իշխանութեան
և յայնժամ անուշտ պիտի պատ-
ժուին քաղաքականօրէն - Պապին
անընդունելի կը թուին նոյն Օրի-
նաց ուրիշ արամադրութիւնը ալ,
որով քաղաքական իշխանութեան
իրաւունք կը տրուի պատժելու օ-
րինազանց եկեղեցականները Միւս
կողմէ, Իտալիոյ Պետական Խոր-
հուրդն այս օրերս որոշեց թէ Վա-
սիկանի մէջ կատարուած պաշ-
տօնական արարք և յօրինուած
պաշտօնագիրք, վաւերական և
գործադրելի լինելու համար, պէտք
է Կառավարութեան արձանագը-
րել տրուին պաշտօնապէս, ապա
թէ ոչ՝ անվաւեր կը դառնան և
Վատիկանը կամ եկեղեցականու-
թիւնը տուգանաց կը պատապարտի -

Աւելի առեւել ուղղորդ կը հրաւիր-
էր առ հեղինակին տօթխօր Հղիւոնէ
հնաւին Օքա՛Քօրտ իսպոյց թիւ 533:

ՏԵՌՈՒՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ.Մ.Ա.Ա.Ա.Ա.Ա.Ա.Ա.Ա.Ա.

ԱՐԴՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊԻՊԵՐԵԱՆ

Կ. Պօլիս Զիչք-բազար թիւ 32